

Bijlage 1: Schets van de biologische sector

Publiekrechtelijk gecertificeerd

Biologische land- en tuinbouw is een gecertificeerde vorm van duurzame landbouw, waarbij wereldwijd dezelfde duurzame normen worden gehanteerd en gecontroleerd. De Nederlandse biologische keten, van boer tot winkel, werkt en wordt gecertificeerd conform de EU verordening [2018/848](#), door Skal Biocontrole. Het biologische EU certificaat betekent dat de consument van biologische producten zeker is van een duurzaam product en bereid is een meerprijs te betalen. Biologische producten zijn daarmee uniek: publiekrechtelijk geborgd betaalt de markt voor duurzaamheidseisen.

Principes biologische land- en tuinbouw

Biologische boeren en tuinders werken volgens duurzaamheidsprincipes met een integrale set van eisen en maatregelen. Het is biologische boeren niet toegestaan om kunstmest en chemisch-synthetische bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Dit betekent dat een gezonde bodem met dierlijke mest en een ruime vruchtwisseling met groenbemesters en rustgewassen aan de basis ligt. Mechanische onkruidbestrijding en preventie van ziekten en plagen met robuuste en resistente rassen en gewassen is nodig. Ruime, lichte en luchtige stallen, verplichte weidegang, geen ingrepen zoals snavels bijpunten of staarten knippen: dierenwelzijn is belangrijk. Door alleen curatief en niet preventief antibiotica toe te staan heeft de biologische veehouderij een zeer laag antibiotica-gebruik. Zie voor specifieke eisen ook www.skal.nl

Biologische markt

Biologische producten zijn verkrijgbaar in de supermarkt, in speciaalzaken zoals natuurvoedingswinkels en via de korte keten. Circa een kwart van de biologische boeren verkoopt via een korte keten, zoals groenteabonnementen. Daarmee hanteren zij een innovatieve werkwijze en behouden ze een sterke band met de klant, een verbinding tussen stad en platteland. De biologische keten is zowel onderdeel van reguliere marktpartijen en loopt via separate biologische bedrijven. Zo heeft bijvoorbeeld Friesland Campina een biologische zuivellijn, maar bestaan er ook puur biologische zuivelbedrijven zoals Weerribben Zuivel.

Vraag naar biologische producten

Anno 2023 heeft de biologische sector veel last van de afkoelende economie. Consumenten hebben aanzienlijk minder te besteden voor voeding en bezuinigen op biologische boodschappen. In buurland Duitsland is de vraag ook gestagneerd waardoor minder Nederlandse bio- landbouwproducten worden geëxporteerd en hun weg op de thuismarkt zoeken. Het gevolg is te veel aanbod en dalende prijzen in een segment van de markt waar de marges al minimaal zijn.

Brancheorganisatie

De Nederlandse brancheorganisatie Bionext vertegenwoordigt zowel de biologische boeren en tuinders (Biohuis), als de biologische handel (BioNL) en de biologische winkels (biowinkervereniging). De biologische boeren en tuinders zijn via hun vereniging Biohuis ook aangesloten bij LTO Nederland. In Noord-Holland is de hele keten vertegenwoordigd in de vereniging BIO-NH.

BIO-NH

De Noord-Hollandse biologische vereniging [BIO-NH](#) is in 2018 opgericht en heeft 50 leden. Naast het bestuur zijn er twee projectgroepen actief in de vereniging. Deze projecten gaan over inhoudelijk verdieping en de concrete uitwerking van de thema's Land & Bodem en Regionale afzet (zie [Flyer-Bio-NH](#)). De vereniging organiseert jaarlijks een ledenvergadering, biocafés, projecten en verstuurt 2x per jaar een digitale nieuwsbrief.

Omvang biologische landbouw in Noord-Holland

Het aandeel [biologisch areaal in Noord-Holland](#) is iets meer dan in Nederland als geheel (respectievelijk 4,7% en 4,2% in 2021). Het grootste deel van het biologisch areaal in Noord-Holland bestaat uit grasland. In totaal zijn er 130 agrarische biologische bedrijven in Noord-Holland:

- 10 Akkerbouwbedrijven
- 28 Andere graasdierbedrijven
- 1 Andere hokdierbedrijven
- 6 Andere tuinbouwbedrijven
- 11 Gecombineerde bedrijven
- 3 Glastuinbouwbedrijven
- 51 Melkveebedrijven
- 19 Opengrondstuinbouwbedrijven

1 Varkensbedrijven

Sinds 2011 is het areaal biologisch met 42% toegenomen naar 5.981 ha in 2021. Circa 8% van het landelijke biologisch areaal bevindt zich in Noord-Holland. Noord-Holland is dus sterk in [biologische melkveehouderij](#): er zijn in de provincie Noord-Holland bijna 7.800 biologische runderen (ruim 5% van alle runderen in de provincie). Dit is veel meer dan in de rest van Nederland: ongeveer 9% van de biologische runderen in Nederland staat op Noord-Hollandse bedrijven. Het aandeel [biologisch geteelde akkerbouwgewassen](#) is in Noord-Holland al jaren zeer beperkt met 2% in 2021 van het totale areaal akkerbouwgewassen in deze provincie. Het aandeel van Noord-Holland in het landelijke areaal biologische akkerbouwgewassen is 3%.

Omvang biologische landbouw in Nederland

Het aantal gecertificeerde biologische land- en tuinbouwbedrijven in Nederland is 2.063 en nam van 2020 naar 2021 toe met 2%. In 2021 maken biologische land- en tuinbouwbedrijven 4% uit van alle land- en tuinbouwbedrijven. Het aantal bedrijven in omschakeling naar biologisch is in 2021 gestegen tot 145. Ook het biologische landbouwareaal groeit: het gecertificeerde areaal steeg in 2021 met 5% tot 78.248 ha. Meer informatie over de omvang van de biologische sector op [Agrimatie.](#)

Inkomen biologische agrarische ondernemer

Biologische en reguliere melkveebedrijven hebben een vergelijkbaar inkomen voor de boer (de vergoeding van onbetaalde arbeid en kapitaal) per jaar per onbetaald arbeidsjaar, met uitzondering van 2015 en 2016 toen de gangbare melkprijs historisch laag was. Sinds 2013 is de biologische melkprijs losgekoppeld van de gangbare melkprijs en bewegen beide prijzen onafhankelijk van elkaar.

Biologische akkerbouw-groentebedrijven hebben in de periode 2016–2019 een hoger inkomen dan reguliere akkerbouwbedrijven, maar met circa de helft van het oppervlak beteeld met groentes zijn zij qua bedrijfsstructuur ook duidelijk verschillend. De werkgelegenheid gemeten in arbeidsjaareenheden per bedrijf is bij biologische akkerbouw-groentebedrijven met gemiddeld duidelijk hoger dan bij gangbare akkerbouwbedrijven, maar weer wat lager dan op de reguliere, gespecialiseerde vollegrondsgroentebedrijven.